کوتاه از جامعه

مرحله دوم اعطای وام بازنشستگان در شرف اجرا

مصطفی سالاری، مدیرعامل سازمان تامین اجتماعی گفت: راهکارهایی برای حل اختلاف نهادهای کارگری و کارفرمایی داریم که با همکاری شرکای اجتماعی اجرا می‌شود. وی افزود: به‌زودی دومین مرحله پرداخت وام به بازنشستگان آغاز و شرایط دریافت آن تسهیل می‌شود. وظیفه مهم سازمان، امانتداری صادقانه دارایی بیمه‌پردازان برای زمان بازنشستگی و خانواده آنان است و حق گشاده‌دستی و ولخرجی در حوزه‌های غیرمرتبط با سازمان و ذی‌نفعان آن را نداریم. / ایرنا

شناسایی دانشجویان سفارش‌دهنده پایان‌نامه

حسین سیمایی‌صراف، معاون حقوقی و امور مجلس وزارت علوم گفت: هیات‌های تخلف انتظامی و کمیته‌های انتظامی فعال شده و آماده رسیدگی به پرونده‌ها هستند؛ یک‌سری از قراردادهایی که دانشجویان متخلف با مؤسسات عرضه‌کننده پایان‌نامه امضا کرده‌اند، نام دانشگاه محل تحصیل دانشجو را درج نکرده‌اند که از طریق سازمان سنجش پذیرش دانشجو و محل تحصیل دانشجویان مذکور در حال شناسایی است. وی عنوان کرد: به‌زودی پرونده این دانشجویان در دستور کار هیات‌های تخلفات انتظامی قرار می‌گیرد، نصف راه را رفته‌ایم تا یک ماه دیگر رسیدگی به پرونده دانشجویان متخلف تکمیل می‌شود ولی به‌تدریج مقداری را که استخراج شده به دانشگاه ارسال می‌کنیم. / مهر

افزایش نوبت‌دهی اینترنتی در بیمارستان‌های دولتی

ایرج حریرچی، معاون کل وزارت بهداشت گفت: حدود ۸۰ درصد مراجعات بستری و ۴۰ درصد خدمات سرپایی بیماران در کشور در بخش دولتی ارائه می‌شود. سرانه مراجعه به پزشک عمومی و متخصص در سال برای هر ایرانی ۴/۱۴ بار است که در سال ۳۴۳ میلیون بار ویزیت پزشک در کشور داریم. در تمام بیمارستان‌های دولتی بالای صد تخته کشور، ۷۰ تا ۸۰ درصد وقت‌ها به صورت تلفنی یا اینترنتی انجام می‌شود البته زیر ساخت ارائه صد درصدی را داریم اما تعدادی از عزیزان هنوز آموزش کافی ندیدند یا بعضا از شهرستان مراجعه می‌کنند که می‌خواهند همان روز ویزیت شوند. / جام جم

مهم‌ترین علت تصادف جاده‌ای در خرداد

نادر رحمانی، رئیس مرکز اطلاعات و کنترل ترافیک پلیس راهور ناجا گفت: براساس تجزیه و تحلیل آمارها در خرداد امسال بی‌توجهی به جلو با سهم ۳۴ درصدی مهم‌ترین علت رخداد تصادفات جاده‌ای بوده است و پس از آن تخطی از سرعت مطمئنه با سهم ۲۰/۸ درصد در رتبه دوم قرار دارد. وی با اشاره به این‌که انحراف به چپ با سهم ۱۳/۶ درصد و رعایت نکردن حق تقدم با سهم ۱۲/۲ درصد در رتبه‌های بعدی مهم‌ترین علت رخداد تصادفات برون‌شهری در خرداد بوده‌اند، عنوان کرد: پس از این عوامل به ترتیب خستگی با ۵/۱ درصد، تغییر مسیر ناگهانی با ۲/۵ درصد، ناتوانایی در کنترل وسیله نقلیه با ۱/۷ درصد و حرکت در خلاف جهت، عدم رعایت فاصله طولی و نقص فنی هر کدام با ۱/۳ درصد دیگر علل رخ داده تصادفات برون شهری در خرداد بوده‌اند. / جام جم

توقف ساماندهی کودکان کار تهران

داریوش بیات‌نژاد، مدیرکل بهزیستی استان تهران گفت: هم اکنون ظرفیت مراکز نگهداری کودکان کار تکمیل شده است که امیدواریم با اختصاص مکان مناسب بتوانیم طرح ساماندهی کودکان کار را طی چند روز آینده مجدد آغاز کنیم. طرح ساماندهی کودکان کار از ۲۲ خرداد از سوی فرمانداری و استانداری تهران و همکاری حدود ۱۲ دستگاه و دو سازمان مردم‌نهاد آغاز شد و قرار بود تا یک ماه آینده ادامه داشته باشد. / ایرنا

دادگاه ویژه مفاسد محیط زیست

علیرضا آوایی، وزیر دادگستری با بیان این‌که پیشنهاد ایجاد دادگاه ویژه مفاسد محیط زیست پیشنهاد خوبی است، گفت: با انگیزه‌ای که در رئیس دستگاه قضا وجود دارد معتقدم اگر امکانات را در اختیار داشته باشد به‌زودی این مهم را در دستور کار قرار خواهد داد. وی افزود: معتقدم بهتر است قضاتی که مقوله محیط زیست و اهمیت، عمق و ابعاد آن را بشناسند و همچنین درک کنند که نابودی یک درخت و یک سانتی متر خاک چه تبعاتی را برای کشور به همراه دارد در این حوزه ورود کنند. / خانه ملت

این روزها فرصت طلبان در مناطقی بکر ساخت‌وساز می‌کنند که نمی‌توان به‌آسانی به این نقاط مصالح انتقال داد به همین دلیل به نظر می‌رسد برخی مدیران چشمانشان را روی متخلفان می‌بندند

عکس: خبرگزاری صدا و سیما

چند پیشنهاد برای قوه قضاییه که تصمیم گرفته با متجاوزان به محیط زیست برخورد کند

ایستگاه پایانی محیط زیست خواری

میثم اسماعیلی

جامعه

جنگل‌خواری، کوه‌خواری و دریاخواری تا یک دهه پیش ترکیب عجیبی بود که شاید مخاطبش را به خنده هم وا می‌داشت، حالا در طول یک دهه گذشته چنان این ترکیب هولناک شده که تاثیرش را می‌شود در زندگی روزمره یک فرد معمولی شهرنشین هم دید. نه که تا پیش از یک دهه پیش چنین پدیده‌ای وجود نداشته اما پرواضح است که حجم این تخلفات آنقدرها هم نبوده که هر روز بتوان مصداق رسانه‌ای شده‌اش را به چشم دید.

حتی نیازی نیست برای یافتنش خیلی چشم چشم کنید و در چهارگوش جادویی گوگل آن را بیابید، کافی است راهی یکی از شهرهای شمالی شوید و دل به جنگل‌ها بزنید تا متوجه شوید.

شاید این آخرین تصویری باشد که از این حجم درختان می‌بینید. نه که محدود به شهرهای شمالی باشد، رد این پدیده شوم را از مناطق خوش آب‌وهوای طرقبه و شاندیز مشهد تا خوانسار و کاشان و شیراز هم می‌توان پیدا کرد. حالا به باور بسیاری جنگل‌خواری و کوه‌خواری به نوعی از سبک زندگی تبدیل شده است و بدیهی است که این سبک زندگی مربوط به یک طبقه خاص است.

کالایی شدن طبیعت، پدیده‌های زمین‌خواری، کوه‌خواری، جنگل‌خواری، اشغال سواحل و حاشیه رودخانه‌ها، فروش زمین جزایر و تخریب محیط زیست را به همراه داشته است در حالی که همه می‌دانیم محیط زیست حقوق عامه است و قوه قضا در پی احقاق این حق. ورود قوه قضاییه در چند ماه گذشته به تخلفات این چنینی (همچون ساخت و سازهای بی‌رویه در لواسان) دوستداران این حوزه را امیدوار کرده تا قوه قضاییه یک بار برای همیشه دستان متجاوزان به سرمایه‌های ملی را کوتاه کند.

زخم جاودان حیران

قصه جنگل‌خواری در حیران همه‌اش غصه است. سال‌هاست که تخریب می‌شود و سال‌هاست کسی کاری نمی‌کند. پنج سال پیش ۵۰۰ پرونده تخلف با موضوع جنگل‌خواری این منطقه تشکیل شد و حتما که هیچ‌کدام سرانجامی نداشته است که وضعیت حیران این‌طور مانده است.

برای فهم این‌که چه بلایی سر حیران آورده‌ایم کافی است به عکس خط مرزی ایران و آذربایجان نگاه کنید، کاری که ما با جنگل‌های حیران کرده‌ایم و بکر ماندن جنگل‌ها در طرف دیگر، خودش نشان از بلایی دارد که بر سر جنگل‌ها آورده‌ایم.

امام‌جمعه آستارا تماشای از ریشه درآمدن درختان سبز و تنومند در حاشیه گردنه حیران را ناراحت‌کننده خوانده و امام‌جمعه اردبیل در چند سال گذشته بارها نسبت به نابودی طبیعت حیران هشدار داده است.

نماینده وقت اردبیل پنج سال پیش در نامه سرگشاده‌ای به معاون اول ریاست جمهوری مشخصا از افرادی یاد کرده که در پشت نقاب موجه نظام دست به جنگل‌خواری زده‌اند و بسیاری از رسانه‌ها از افرادی می‌گویند که جوامع محلی و دوستداران و فعالان محیط زیست به واسطه قدرتشان از پس آنها برنمی‌آیند.

شاید یکی از بارزترین اعتراضات رهبر معظم انقلاب به تداوم تخریب جنگل‌ها و مراتع کشور در سخنان ۱۷ اسفند ۹۳ ایشان نمود داشت.

آنجا که ایشان صراحتا به دست‌اندازی جریانات سودجو در تخریب جنگل‌ها و منابع ملی به‌ویژه در شمال کشور به بهانه «اجرای طرح‌های مختلف هتل‌سازی و جذب گردشگر و حتی ساخت حوزه‌علمیه در جنگل» اشاره کرده و از مسؤولان خواستند حتی «با این طرح‌هایی که با این توجیهات به ظاهر قبول هم ارائه می‌شود قاطعانه برخورد کنند.» حالا اما با گذشت کمتر از ده سال، شواهد موجود نشان می‌دهد نه‌تنها تصرفات غیرقانونی در عرصه‌های ملی در این بازه زمانی کاهش نیافته بلکه موج دیگری از واگذاری‌ها هم با عناوین گوناگون همچون، طرح باغشهر، طرح فدک، بوستان خانواده، مسکن مهر و طرح‌های متعدد توسعه گردشگری و کشاورزی...، در یک دهه گذشته تحت‌لوای قانون صورت گرفته است.

از ماسال تا کلاچای

حیران نمونه به چشم آمده آن اتفاقی است که در حال رخ دادن است. برای پیگیری این حجم از تخلف نیازی به هیچ کارآگاه‌بازی هم نیست. حتی به راحتی می‌توانید بی‌شمار تبلیغات افراد سودجو را در رسانه‌های رسمی کشور ببینید. آگهی برای تراشیدن کوه و جنگل و تبدیلش به مرتع و بیابان! به شکل جالب‌توجهی یکی از آنها مختصات تخلفات خودش را هم در قالب آگهی بیان می‌کند آن هم در کانال تلگرامی یک خبرگزاری رسمی در کشور.

«فروش تعداد محدودی از ویلاهای چوبی لوکس در اولین و تنها شهرک ویلاهای چوبی خاورمیانه در کلاچای گیلان». آن‌طور که این آگهی عنوان کرده است در مزایای این فرصت سرمایه‌گذاری همین بس که فاصله ویلاها به جنگل‌های گیلان تنها سه کیلومتر است و فاصله‌اش با دریا تنها ۴۰ متر.

جنگل‌خواری در پوشش یک فرصت سرمایه‌گذاری! همین چند وقت پیش گزارشی منتشر شد از آنچه در ماسال گیلان می‌گذرد. گزارشی که نشان می‌داد کشاورزان منطقه همگی‌شان تبدیل شده‌اند به سرایداران زمین‌های خود.

وضعیت نابسامان اقتصادی، نبود شغل و درآمد و درد معیشت باعث شده است بستر این تخلفات در جنگل‌خواری را برای مفسدان مهیا کند. همین است که بسیاری را به این باور رسانده در کنار بی‌توجهی دولت به این موضوع شاید بتوان با تقویت جوامع محلی ابزار مناسبی برای این پدیده شوم به دست آورد. البته که قوه قضاییه می‌تواند با کمک جوامع محلی حداقل از روند جنگل‌خواری در شمال ایران کم کند.

غمگین مثل سراب قنبر

منطقه سراب قنبر کرمانشاه را می‌شود نمونه‌ای دانست از یک شگرد قدیمی برای زمین‌خواری. شگردی که البته با قربانی کردن درختان و باغات این منطقه همراه است. سراب قنبر، محله‌ای در جنوب‌غربی شهر کرمانشاه است که در گذشته، روستایی از توابع بخش مرکزی شهرستان کرمانشاه محسوب می‌شد و با افزایش ساخت و سازها و توسعه شهر کرمانشاه به تدریج در حریم شهر قرار گرفت.

باغات سراب قنبر در گذشته‌ای نه چندان دور تامین‌کننده بخش زیادی از میوه استان کرمانشاه بود.

اما همجواری این باغات با یکی از بهترین محله‌های شهر کرمانشاه باعث شده چشم طمع زمین‌خواران بر این باغات دوخته شود.

شگرد این افراد به آتش کشیدن درخت‌ها برای تبدیل کاربری آن به زمین مسکونی است! شگردی که حداقل در بسیاری از موارد تاثیر داشته و جواب داده است.

هر چند یکی از مسؤولان استانداری به این ماجرا ورود و عنوان کرد اگر عده‌ای منفعت‌طلب، باغ‌های شهر را از بین ببرند یا اقدام به خشک و قطع کردن درختان کنند به تصور این‌که در آینده به بهانه این‌که اینجا (سراب قنبر) زمین است و درصدد تغییر کاربری برآیند، باید بدانند ما هرگز اجازه چنین کاری را نخواهیم داد. ورود قوه قضاییه به این موضوع همراه حساسیت افکار عمومی توانست تا حدودی آتش طمع زمین‌خواران را در این منطقه خاموش کند.

آتش گرفتن پی‌درپی باغ‌های سراب قنبر، شایعاتی را دامن زده که براساس آن گفته می‌شود مالکان برای آن‌که بتوانند زمین‌هایشان را به برج‌سازها بفروشند، درختان را آتش می‌زنند! سهرابی، مالک چند قطعه از باغ‌های سراب قنبر که یکی از باغ‌هایش با قدمت ۶۷ سال، تاکنون ۲۸ بار آتش گرفته با دفاع از باغداران می‌گوید: «برای بسیاری از مالکان، ارزش معنوی باغات سراب بیشتر از ارزش اقتصادی‌اش است. این آتش‌سوزی‌ها به دست مالکان صورت نمی‌گیرد.»

همه سواحل خزر

در جاده‌های کرانه دریای خزر که برانید باید همیشه چشم بگردانید تا شاید بتوانید محوطه خالی از تابلو و فنس و نرده‌آهنی بیابید و کنار ساحلش قدم بزنید چرا که ۸۰ درصد از سواحل دریای خزر را گرفته‌اند! دریاخواری، موضوعی است که به نظر می‌رسد باعث شده دسترسی مردم به ۸۰ درصد از سواحل شمالی کشور غیرممکن شود.

آش ساحل‌خواری در استان‌های شمالی کشور به اندازه‌ای شور شده که رئیس‌کل دادگستری استان مازندران چند سال پیش به‌صراحت عنوان کرد ۵۴ درصد از اراضی تصرف‌شده در اختیار دولت و دستگاه‌های حاکمیتی است.

به این آمار رسمی دقت کنید تا متوجه وضعیت سواحل دریای خزر بشوید؛ حدود ۷۸ درصد سواحل تصرف شده و مابقی آزاد است و مناطق حفاظت شده ساحلی است.

۲۸ درصد این تصرفات توسط دستگاه‌های دولتی است. ۱۲ درصد شهرک‌های ساحلی هستند. ۲۴ درصد املاک و ویلاهای شخصی است. ۱۰ درصد در اختیار نهادها و ۴ درصد آزاد است که هنوز به شکل مناسب در اختیار عموم نیست!

این در حالی است که در ماده ۶۳ قانون برنامه چهارم توسعه آمده که تمامی دستگاه‌های دولتی دارای اراضی ساحلی موظف به آزادسازی ساحل هستند و در این ماده هیچ نامی از نهادهای غیردولتی ذکر نشده و همین موجب مستثنا دانستن برخی نهادها از اجرای ماده ۶۳ قانون است. نه که این وضعیت منحصر به دریای خزر باشد بلکه در حاشیه خلیج‌فارس دریاخواری توسط افراد و نهادها در جزیره قشم و بندرعباس و چابهار هم دیده می‌شود.

آخانی: اگر قوه قضاییه قصد دارد به‌صورت جدی جلوی تجاوز به منابع طبیعی را بگیرد، باید به‌عنوان مدعی‌العموم جلوی پرونده‌هایی که به صورت کلان باعث تخریب بخش‌هایی از طبیعت کشور می‌شوند، بایستد این نکته‌ای است که فعالان محیط‌زیست نیز در جلسه اخیر خود با ریاست محترم قوه قضاییه در میان گذاشتند

جامعه+

منابع طبیعی‌خواری در همه جای ایران

دکتر هادی کیادلیری

رئیس انجمن علمی جنگلبانی کشور

باید دانست بحث منابع طبیعی‌خواری تنها محدود به جنگل‌های ابر گردنه حیران و لواسان نیست. جنگل‌خواری و مرتع‌خواری در شمال کشور بیشتر به چشم می‌خورد، اما منابع طبیعی‌خواری در همه جای ایران وجود دارد. در جنگل‌های زاگرس و در هر نقطه از ایران می‌توان ردپای افرادی را که به طبیعت چشم طمع دارند، پیدا کرد. دلایل زمین‌خواری در ایران فراوان است. مهم‌ترین بحث آن اما کم‌کاری مجریان متولی، بی‌قانونی و ضعف در پیگیری قوانین و حمایت نکردن از اراضی ملی است. مجریان و متولیان محیط‌زیست و منابع طبیعی به‌وضوح قوانین را زیرپا می‌گذارند. به عنوان مثال سازمان جنگل‌ها، طرح کشت در اراضی شیب‌دار را در جنگل‌ها اجرا می‌کند. حال سوال اینجاست این سازمان وظیفه دارد این طرح را اجرایی کند؟ این طرح با ماهیت این سازمان همخوانی ندارد. این طرح هم مانند بسیاری از طرح‌های دیگر، در نیمه رها خواهد شد؛ طرحی که در حوزه وظایف این سازمان هم نیست. بسیاری از مدیران دولتی، شوراها و کمیسیون‌های محیط‌زیستی، خود به منابع طبیعی‌خواری کمک می‌کنند. با بی‌توجهی به اراضی و به اسم اشتغال‌زایی، ماهیت زمینی را تغییر می‌دهند و به تخریب طبیعت دامن می‌زنند. به عنوان مثال، چند وقتی است سازمان جنگل‌ها از اجرایی شدن، طرح کاداستر و این که اگر اجرایی شود، راه‌ها برای منابع طبیعی‌خواری بسته می‌شود، می‌گوید. از این‌که بودجه‌ای برای این طرح نیست. درصورتی که موضوع حالا، بودجه نیست. ما بودجه داریم اما توانایی، مسؤولیت و ناظر برای اجرایی شدن طرح‌ها را نداریم. در برخی مواقع هم، مدیرانی که در رأس کار قرار دارند، از خلا قانونی استفاده می‌کنند. ما البته در زمینه محیط‌زیست قانون داریم. مشکل اینجاست که این قوانین اجرا نمی‌شود. در بسیاری از مواقع، متولیان برخورد سلیقه‌ای با قوانین دارند و آن بخشی را که خود دوست دارند، اجرایی می‌کند. این روزها برخی مردم و مدیران دست به دست هم داده‌اند و به تراژدی منابع طبیعی‌خواری دامن می‌زنند.

یادداشت

شروع با آشوراده

دکتر حسین آخانی

عضو هیات علمی دانشگاه تهران

گاهی برخی موارد از تجاوز به منابع طبیعی مثل شهرک‌سازی در لواسان یا ویلاسازی در برخی نقاط مازندران به‌صورت وسیع مورد توجه مردم و رسانه‌ها قرار می‌گیرد و تا مدت‌ها اخبار مربوط به این حوزه را تحت تاثیر خود قرار می‌دهد. این در حالی است که در کشور ما بعضا مواردی از تخریب عرصه‌های طبیعی اتفاق می‌افتد که وسعت آن از ویلاسازی و شهرک‌سازی در چند نقطه بسیار بیشتر است و آسیب بیشتری را نیز به طبیعت کشور وارد می‌کند.

اتفاقا این موارد معمولا با تصمیم مدیرانی رخ می‌دهد که خودشان قرار است حافظ منابع طبیعی و محیط‌زیست کشور باشند، اما گاهی بدون توجه به وظیفه قانونی خود، مجوز تغییر کاربری برخی عرصه‌های طبیعی برای ایجاد مزارع کشاورزی، چراگاه دام، طرح‌های گردشگری یا احداث سد را می‌دهند. مواردی که شاید برخی منافع کوتاه‌مدت اقتصادی به همراه داشته باشد، اما در بلندمدت می‌تواند موجب وارد شدن خسارت عمیق به منابع طبیعی، تخریب زیستگاه و ضرر و زیان به زندگی مردم باشد.

بنابراین تا وقتی مدیران ما درک درستی از نقش منابع طبیعی و محیط‌زیست در پایداری سرزمین ایران نداشته باشند، نمی‌توان به صورت ریشه‌ای جلوی تجاوز به منابع طبیعی کشور را گرفت. در این زمینه لازم است قوه قضاییه به صورت تخصصی به موضوع تخریب عرصه‌های طبیعی ورود پیدا کند و فرقی بین شهروندانی که به هر شکل به منابع طبیعی تجاوز کرده‌اند و مدیرانی که با دستورات ناصواب خود باعث تخریب زیستگاه‌ها شده‌اند، نگذارد و با همه این افراد به صورت عادلانه برخورد کند.

در واقع باید گفت اگر قوه قضاییه قصد دارد به صورت جدی جلوی تجاوز به منابع طبیعی را بگیرد، باید به‌عنوان مدعی‌العموم جلوی پرونده‌هایی که به صورت کلان باعث تخریب بخش‌هایی از طبیعت کشور می‌شوند، بایستد. این نکته‌ای است که فعالان محیط‌زیست نیز در جلسه اخیر خود با ریاست محترم قوه قضاییه در میان گذاشتند. از مهم‌ترین پرونده‌هایی که می‌توان در این زمینه مثال زد، «طرح گردشگری جزیره آشوراده» است. طرحی که در چند سال گذشته، دولت اصرار زیادی به اجرای آن دارد، اما کارشناسان بسیاری با مدارک معتبر و دلایل متقن با این طرح مخالفت کرده و گفته‌اند در طرح دولت ضوابط زیست‌محیطی لازم برای یک پناهگاه حیات وحش رعایت نشده است. قوه قضاییه به‌عنوان مدعی‌العموم می‌تواند با جمع کردن مستندات علمی و قانونی کارشناسان و جلوگیری از اجرای این طرح، برخورد با پروژه‌های کلان تجاوز به منابع طبیعی در سراسر کشور را شروع کند.

البته به‌تازگی دستگاه قضا در دو مورد مهم مشابه این کار را انجام داده است، یکی متوقف شدن طرح گردشگری در منطقه حفاظت‌شده خاییز که به دستور دادستان بهبهان انجام شد و دیگر، طرح استفاده از دی‌اکسید تیتانیوم برای احیای تالاب انزلی که از سوی دادستان انزلی به حالت تعلیق درآمد.

این موارد نشان می‌دهد قوه قضاییه می‌تواند با استناد به مدارک معتبر و با دریافت دیدگاه متخصصان حوزه‌های محیط‌زیست و منابع طبیعی به پروژه‌های کلانی که باعث آسیب به محیط‌زیست کشور می‌شوند، ورود پیدا کند و جلوی آنها را که به هر شکل تخریب یا تجاوز به منابع طبیعی تلقی می‌شود، بگیرد.